

УДК 17.035.1:316."312" (043.2)

Курочка К.В.

*Національний авіаційний університет, Київ***СУБ'ЄКТИВНИЙ І КОЛЕКТИВНИЙ ІНДИВІДУАЛІЗМ
СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА**

Проблема індивідуалізму цікавила філософів ще з часів Стародавньої Греції. Перші ідеї щодо цього поняття висувалися Демокритом, софістами і Сократом. Індивідуалізм – поняття, що позначає визнання інтересу людини над колективним інтересом, а також визнання блага індивіда, його свободи, розвитку його особистості як вищої мети, щодо якої соціальні інститути і групи є засобом, знаряддям, умовою її досягнення.

Якщо починати розмову про негативні прояви індивідуалізму, то треба говорити не тільки про суб'єктивний індивідуалізм, тобто індивідуалізм окремої особистості, яка, на кшталт першої людини, огорожує ділянку землі, а й так званий колективний індивідуалізм, що традиційно виникає в окремих громадянських організаціях, рухах, колективах приватних і державних підприємств. Суб'єктивний індивідуалізм спонукає громадянина усамітнитися в своєму родинному та дружньому колі, створивши собі маленьке суспільство, радо зрікаючись турбот про суспільство в цілому. Перший з двох основних провів колективного індивідуалізму можна назвати «індивідуалізмом спадковості», коли ключові посади в певних колективах чи громадянських організаціях традиційно займають члени родини, інші родичі або друзі перших керівників. Така ситуація, врешті-решт, призводить до знищення пріоритетів інтелектуальної еліти у громадянському суспільстві. Другий прояв можна означити як «мозаїчну демократію», коли для соціальної структури стає характерним розпад на окремі фрагменти. В цих умовах певна політична, економічна або інша думка рухливої соціальної групи індивідів (наприклад, представників великого бізнесу) у суспільстві приймається основоположною для усіх громадян. Як наслідок, громадянське суспільство, начебто дбаючи про добробут, обкрадатиме населення в його правах і свободах, позбавляючи більшість громадян сенсу їх громадянської активності.

Головною умовою свободи кожної без винятку особистості будь-якої соціальної спільноти є відсутність соціально-політичних підстав для свавілля. Рівність перед законом усуває загрозу насильства над людиною не тільки з боку влади, а й з боку негативних проявів колективного індивідуалізму, створюючи достатні для свободи умови. Йдеться про умови соціального життя, які відповідають демократії. Лише через громаду народ здійснює владу безпосередньо, долаючи перепони індивідуалізму. Головним чинником успіху демократії на шляху боротьби з особистісним і колективним проявами індивідуалізму покликаний ставати розум людини, а інтелект набуває статусу соціальної сили, перетворюючись у джереловизнання, долаючи при цьому невпевненість особистості у власних діях проти соціальних дисфункцій.

Науковий керівник: Ілчук Н.В., к. філос. н., доцент